

мовлені: ризиками несумлінної поведінки постачальників (свідоме заниження цін посередницькими фірмами), неможливістю системи електронних закупівель припинити таку поведінку; неможливістю забезпечити взаємодію з одним і тим же постачальником, що позитивно зарекомендував себе за попередніми поставками (наприклад щодо обслуговування раніше поставленого устаткування, ІТ-систем і т.п.); необхідністю використовувати процедури аукціону для закупівель унікального характеру (коли на ринку присутній один постачальник, здатний забезпечити належну якість товарів, робіт або послуг).

На практиці процедурами контролю повинні охоплюватись і норми чинного законодавства з державних закупівель, адже одне з завдань контрольних дій є покращення нормативних засад в цій сфері. Так, відсутність розмежування процедур закупівель для різних типів товарів, робіт і послуг призводить до того, що найбільш гостру проблему для більшості сумлінних держзамовників сьогодні складають ризики невиконання або неякісного виконання держконтрактів і пов'язані з цим потенційні витрати, які стають об'єктом оцінки державних аудиторів.

У цілому проведений авторами аналіз свідчить, що на сьогодні попри введення нових процедур державних закупівель не існує єдиної системи їх моніторингу та контролю. Існування у відкритому доступі великих обсягів первинної інформації навіть не потребує додаткових запитів контролюючих органів. Однак опрацювання порядку та результатів функціонування електронних систем державних закупівель неможливе без відповідних інформаційних систем, що забезпечують ефективний моніторинг і контроль. Звісно ж, що такого роду досвід повинен бути складовою розвитку системи державного контролю закупівель.

УДК 336.1

Ольга Єрошкіна,
к.держ.упр., доцент кафедри аудиту,
ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»

ПЕРСПЕКТИВИ ВПРОВАДЖЕННЯ ДЕРЖАВНОГО АУДИТУ В СЕКТОРІ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ

У сучасних умовах недостатності фінансових ресурсів витрачання бюджетних коштів має бути вкрай прозорим та ефективним. Зважаючи на це роль аудиту в державному секторі є досить

значною. Органи державного управління мають бути підзвітними платникам податків при досягненні мети, ефективно, економно та прозоро витрачаючи публічні фінанси в межах виконання повноважень.

Ефективний аудит має забезпечити довіру до державного сектору та зниження рівня корупції в органах державної та місцевої влади. Аудитори надаючи об'єктивної оцінки ефективності управління державними ресурсами, допомагають поліпшити результативні показники діяльності та підвищити довіру суспільства до держави в цілому.

Метою дослідження є розкриття значення та потреби державного аудиту як однієї з форм контролю діяльності органів державного управління, а також визначення напрямів вдосконалення контрольних процедур.

Аудитор державного сектору виконує обов'язки нагляду, його діяльність має вирішальне значення для зміцнення довіри до посадових осіб. Аудит у державному секторі має бути: організаційно незалежним, необмеженим у доступі до діяльності установи, достатньо профінансованим, забезпеченим висококваліфікованими кадрами та професійними стандартами аудиту. Аудитори мають використовувати загальні принципи корпоративного управління, що охоплюють політику, процеси і структури, щоб направляти і контролювати діяльність установи, для досягнення мети, а також для захисту інтересів зацікавлених сторін з фінансової та етичної точки зору.

Політика керівництва установи встановлює належне управління її діяльністю. У державному секторі, політика керівництва може бути побудована на основі національних цілей, стратегічних планів, мети діяльності, законодавства, призначених наглядових організацій або законодавчих комітетів з нагляду. Політика суб'єкта державного сектору та пріоритети діяльності можливо визначити в його стратегічних, оперативних планах або в Законі «Про Державний бюджет», який розподіляє обмежені ресурси за функціями.

Завданням аудитора має бути попередження, а не покарання. Ефективність державного сектору вимірюється його здатністю якісно надавати суспільні послуги і справедливо та неупереджено виконувати бюджетні програми. Аудитори мають захищати основні цінності державного сектора, так як вони працюють на користь суспільства.

Відповідно до Стратегії реформування державного управління на 2016—2020 рр. Україна займає низькі позиції у світових рей-

тингах конкурентоспроможності. Згідно з показниками Індексу світової конкурентоспроможності Світового економічного форуму (за 2015 р.) Україна посідає 130 місце (серед 144 країн) у категорії «ефективність уряду», 103 місце в категорії «прозорість формування державної політики» та 115 місце в категорії «тягар державного регулювання». У рейтингу Світового банку «Ведення бізнесу» в 2016 році Україна займає 83 місце. Поліпшення показників спостерігається у сфері відкриття бізнесу — 30 місце у 2016 році на відміну від 70 місця у 2015 році. Це пов'язано з відмовою держави від монополії на здійснення реєстраційних дій, введення принципу екстериторіальності реєстрації в межах України, документи можуть бути подані як у паперовій, так і в електронній формі — через портал Мін'юсту, держреєстратор протягом 24 годин приймає рішення про реєстрацію. Позитивні зміни виникли завдяки активному впровадженню ІТ-технологій у сфері державного управління та документообігу. Запровадження електронної системи управління документами є одним з ключових процесів у державному управлінні. Система управління документами має забезпечувати ефективний документообіг і легкий пошук. Пріоритетами формування державної політики на найближчий термін визначено: посилення спроможності КМУ щодо стратегічного планування; удосконалення якості державної політики та розробки нормативно-правових актів, включаючи удосконалення вимог щодо аналізу запланованих витрат, оцінки наслідків, міжвідомчої координації, участі громадськості в управлінні публічними фінансами; покращення системи моніторингу та оцінювання, включаючи засади оцінювання результативності діяльності міністерств та органів державного управління на рівні держави та адміністративно територіальних одиниць; завершення переходу на електронний документообіг у процесі підготовки документів органами управління. Оптимізація та автоматизація процесів в органах управління, реформа системи надання адміністративних послуг сприятимуть скороченню протягом 2017–2020 років у державних органах чисельності державних службовців та працівників, які виконують функції з обслуговування, не менш як на 10 % порівняно з чисельністю таких працівників станом на 01.01.2016 року.

Суттєвий перегляд завдань і функцій державних органів, автоматизація процесів їх роботи сприятимуть залученню на державну службу висококваліфікованих фахівців з відповідним досвідом і навичками, що дасть змогу якісно оновити систему державного управління та державної служби відповідно до європейських стан-

дартів, що дасть можливість ефективніше витратити публічні фінанси та підвищити рейтингові показники в цілому.

До 2020 року передбачається поступове скорочення чисельності державних службовців і працівників центральних органів виконавчої влади та державних службовців місцевих держадміністрацій шляхом децентралізації функцій і зменшення кількості адміністративно-територіальних одиниць. Дотримання затверджених стратегічних цілей значно спростить процедури контролю використання публічних коштів органами управління, але незважаючи на це державний аудит є необхідною умовою для успішного функціонування системи управління публічними фінансами будь-якої держави.

УДК 657.6

Світлана Заднепровська,

к.е.н., доцент кафедри аудиту

ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»

Антон Поліщук,

спеціаліст Управління платіжних систем та інструментів
АТ «Сбербанк», аспірант Національної академії управління

РЕГУЛЯТИВНІ НОВАЦІЇ У СФЕРІ ОРГАНІЗАЦІЇ ВНУТРІШНЬОГО АУДИТУ В БАНКАХ

Вже третій рік поспіль Україна живе в перманентному стані справжнього банкопаду. Експерти вказують на різні причини. Втім, банкрутство такої кількості вітчизняних банків важливо проаналізувати з позицій основних засад, які використовували регулюючі органи та систем внутрішнього контролю банків на практиці. Багато негативних явищ мав би попередити і внутрішній аудит. Хоча, за своєю функцією аудит є дієвим механізмом, що дозволяє оперативно реагувати на зміни у діяльності банку, внутрішній аудит використовувався для закриття ризикових внутрішніх питань як топ-менеджментом, так і акціонерами. Високий ступінь впливу на внутрішні системи контролю, аудиторські «замовлення» правління банку, призводили до того, що реальний стан корпоративного управління та ризиків бізнес-процесів банку приховувався або не оцінювався належним чином. Політика багатьох банків полягала в проведенні високо ризикових операцій пов'язаних осіб, або просто ненадійних позичальників. Ці банки